

La llista cívica per la independència

written by Arnau Padró | 13 de febrer de 2023

L'independentisme ha començat aquest 2023 amb indicis del que podria ser un canvi de tendència després d'uns anys en els quals el moviment ha actuat a la defensiva contra els embats de l'Estat espanyol. Al mes de gener el moviment popular va organitzar una concentració unitària contra la trobada entre Pedro Sánchez i Emmanuel Macron que va aplegar unes 30.000 persones, una xifra gens negligible tenint en compte que va tenir lloc en un matí d'un dia feiner. Pel que fa a la lluita en el front internacional, tot i que encara no s'han obtingut victòries definitives, la sentència del TJUE sobre les prejudicials i el dictamen de l'ONU sobre el *catalangate* dels darrers dies semblen obrir nous escenaris en els quals la repressió de l'Estat espanyol podria quedar parcialment desarmada.

El que sembla ara mateix el punt més dèbil del moviment és el front institucional, en què la independència sembla haver perdut tota la centralitat que havia assolit. Tenim un Govern que teòricament tenia l'encàrrec de culminar la independència amb el suport del 52% dels electors, però que ara ha quedat en una minoria que representa només el 21.3% dels electors i que sembla que ha canviat els seus socis prioritaris als Comuns i el PSC. Junts per Catalunya ha posat en negociació dels pressupostos amb ERC les mateixes prioritats que el PSC, macroprojectes que en general contribuïràn a desnacionalitzar el país. I la CUP des de fa temps que no actua com a catalitzador per la independència. La formació de l'esquerra independentista, legítimament, té les seves prioritats, que acostumen a ser de caràcter social. En general, els patits autodefinits com a independentistes amb representació parlamentària tenen prioritats força allunyades de l'objectiu de la independència. L'assoliment de l'hegemonia política i

alimentar la xarxa de càrrecs polítics tant en l'àmbit nacional com municipal passen per sobre de qualsevol altre objectiu ideològic, ja que són la garantia de supervivència dels partits. I l'escenari repressiu que s'ha anat dibuixant d'ençà de la renúncia a defensar el mandat del Primer d'Octubre, és totalment desincentivador per les persones que han fet de la política el seu *modus vivendi* i puguin plantejar-se arriscar l'estatus assolit per una meta que no saben quin cost els suposarà.

Malgrat que en el passat el moviment independentista ha aconseguit marcar l'agenda política i les prioritats del front institucional, en moments en què la independència no formava part de la centralitat política, ara sembla molt més difícil que això s'esdevingui d'una forma semblant a com va passar en el passat. Per molta mobilització civil que s'assoleixi, els partits tenen molta més por d'allò que pugui venir de l'Estat espanyol que no pas d'unes bases amb iniciativa pròpia. I no podem obviar que per arribar a la independència, que ja de per si és un objectiu complex tenint l'Estat espanyol al davant, cal que els tres fronts de lluita estiguin completament alineats. Construir un moment de ruptura no només contra l'Estat espanyol sinó també contra el Govern de la Generalitat i el sistema de partits català és una tasca difícilment realitzable. Estaríem parlant d'una insurrecció popular contra totes les estructures d'autoritat del país, cosa que no és la forma habitual en la qual s'han fet la majoria d'independències en el marc europeu, especialment les dels darrers 50 anys. Tot procés de cessació requereix una autoritat en el territori que s'allibera, que substitueix l'autoritat de l'estat que controlava aquell territori. En el nostre cas disposem d'un Parlament de Catalunya i d'un Govern escollits per sufragi universal en el qual els independentistes, quan ens mobilitzem, hi assolim la majoria democràtica. No veig motiu per renunciar a una eina de legitimació que permet perfectament instaurar una nova autoritat a Catalunya, per moltes limitacions prèvies que

tingui avui en dia. Precisament del que es tracta és de superar-les amb un procés de ruptura amb l'Estat espanyol.

És per això, que des de l'independentisme civil cal pensar com resoldre el fet que el front institucional no estigui alineat amb la resta de fronts. Darrerament, s'ha parlat força del concepte de llista cívica, com a possible eina de cara a les eleccions al Parlament. Com que ara com ara és un concepte pot concret, m'agradaria donar la meua opinió al respecte. En primer lloc, aquesta llista cívica està clar que tindria com a objectiu central, si no únic, l'assoliment de la independència de Catalunya per la via dels fets consumats, que és l'única viable davant l'Estat espanyol. Això haurà quedat demostrat per enèsima vegada després que la famosa taula de diàleg, que és el teòric projecte central de la legislatura, no hagi donat cap mena de fruit més enllà d'algunes petites millores per alguns dels dirigents polítics durant el referèndum del Primer d'octubre, després de grans renúncies d'aquests dirigents. Això en el context teòricament més propici per a 'cessions' de l'Estat espanyol, amb un gobierno de coalició i aritmèticament dependent dels partits catalans.

Tant o més important que la via a adoptar davant l'Estat espanyol ho és la via interna per alinear el front institucional amb l'objectiu de la independència. La llista cívica ha d'aconseguir que la resta de forces independentistes que hagin decidit concórrer a les eleccions en paral·lel no puguin formar majories alternatives sense els diputats de la llista cívica. De manera que sigui una eina per forçar la unitat d'acció independentista en el front institucional. Per tant, la llista cívica no ha de ser per la substitució o per competir amb els partits independentistes existents, sinó per forçar un escenari en el qual no tinguin alternativa a prioritzar la independència. Això suposaria que tota negociació política dels representants electes de la llista ha de girar entorn de la independència i només han de poder investir un Govern que presenti un pla concret i creïble per

fer la independència dins la legislatura. En cas que es conformi un govern amb un altre horitzó, caldrà que s'avalui de quina és la manera més eficaç de fer-hi oposició, si des de dins el Parlament o bé abandonant-lo fins als següents comicis.

La llista ha de tenir vocació de majoria i en cas de tirar endavant s'enfrontarà a un escenari totalment advers. La gran majoria de mitjans, els poders econòmics i els partits tradicionals en contra. Perquè tingui possibilitats d'èxit no es pot construir a base de microorganitzacions amb molt bona voluntat però sense capacitat d'incidència política suficient. Cal que el projecte cerqui el suport del màxim d'entitats i organitzacions del país i que l'encapçalin persones amb una trajectòria reconeguda, però alhora que hagin demostrat la seva independència del sistema de partits. Evidentment, això no és una tasca senzilla.

El format legal que adopti la llista cívica també és molt rellevant. Penso que cal innovar i apostar per una agrupació d'electors, que és una fórmula molt més lleugera i dinàmica que un partit polític. És una forma d'organització molt més temporal i adient, que permet centrar-se en l'objectiu pel qual neix en lloc de caure en l'error que l'organització i la seva supervivència esdevinguin un objectiu en si mateix, com passa amb els partits. Una agrupació d'electors té un handicap que alhora es converteix en una prova del cotó molt necessària. Per poder presentar-se a unes eleccions al Parlament cal que tingui la capacitat de recollir avals que representin l'1% del cens. Això que es podria veure com una dificultat o una barrera ajudarà a veure si realment el projecte té prou capacitat per afrontar les eleccions amb garanties d'èxit. Si no té la capacitat de recollir els avals, ja no val la pena que s'hi presenti. A més, el fet d'haver d'assolir aquest repte és una manera de forçar-se a arribar el màxim de gent possible abans no comenci la campanya electoral oficial.

Finalment, la manera com s'escullin els membres de la llista cívica també és molt important. La metodologia ha de conjugar dos requisits. Que les persones que conformin la llista quedin lligades a la voluntat de les bases independentistes i que alhora com hem dit anteriorment, siguin persones amb una trajectòria reconeguda dins l'independentisme. És per això que proposaria un procés en dues grans etapes. En la primera etapa caldria elaborar un llistat de noms de persones que podrien conformar la llista cívica. Aquesta llista es podria fer a través d'un procés participatiu en el qual entitats i ciutadania suggereixi noms de persones que encaixin en el perfil adient per la llista. Seria rellevant no només el seu perfil professional i activista, sinó també la representativitat territorial, de manera que no només caldria comptar amb entitats nacionals, sinó també entitats rellevants en els diversos àmbits territorials. Per tancar aquesta primera etapa caldria disposar de la confirmació dels candidats proposats a participar de la llista cívica. En segon lloc, per tal d'ordenar la llista es podria dur a terme un procés de primàries obert a la ciutadania. Aquest es podria aprofitar per generar un cens que permetés mantenir el màxim nombre de persones implicades en tot el procés electoral i a posteriori, fent-les partícips de les decisions rellevants que haguessin de prendre els electes escollits.